

Hoolekandepoliitika eesmärgid ja võimalikud abimeetmed

Teel pikaajalise hoolduse süsteemi poole

Ketri Kupper

Hoolekande osakonna peaspetsialist
Sotsiaalministeerium

30.10.2018

Hoolekandepoliitika kujundamise eesmärgid

1. **Jätkusuutliku riigiteenuste** (erihooletanne, sotsiaalne rehabilitatsioon, abivahendid) süsteemi loomine.
2. Kohalike omavalitsuste **võimestamine ja jõustamine** sotsiaalhoolekande pakumises. Teenuste **kvaliteedi edendamine**.
3. Sotsiaalhoolekandeliste teenuste pakujate ringi laiendamine – **erasektori investeringute ja vabaühenduste kaasamine**.
4. **Hoolduskoormuse ennetamine, vähendamine ja mitteformaalsete hooldajate tööturul osalemise toetamine**.
5. **Sotsiaal ja tervise valdkonna poliitikate integreerimine, sh ühtse pikaajalise hoolduse raamistiku loomine.**

EESMÄRK: jätkusuutlikud riigiteenused

- 1. Deinstitutionaliseerimise jätkamine – erihoolekandetasutuste reorganiseerimine (ERF) I ja II voor**
- 2. Erihoolekandes uute teenuskohtade avamine**
- 3. Erihoolekandeteenuse vajaduse hindamise ülesanne SKAle 2019a**
- 4. Mitte-individaalsete abivahendite võimaldamine hoolekandetasutustes – 2019 a algus**

EESMÄRK: KOV tasandi võimestamine

- **Kodude kohandamised ja abivahendialane nõustamine (SKA):** I taotlusvoor esitas taotlusi 56 KOVi (kohandatakse 503 kodu, eelarve 2,2 mln). Järgmine voor [2018 lõpp kuni 2019 algus](#) (7mln + 15% kaasfinantseering)
- **Integreeritud teenuste osutamine** toimetulekuraskustes inimestele [2016-2018 a \(SKA\)](#)
- **II avatud taotlusvoor 2018:** KOV teenuste (koduteenuse, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, päevahoiuteenuse ja intervallhooldusteenuse) arendamine ja osutamine: [13 KOV projekti toetatud, eelarve 3mln eurot](#)
- **III avatud taotlusvoor:** KOV teenuste arendamine ja osutamine: [2019 a algus - 5 mln eurot toetuseks](#)
- **Sotsiaaltranspordi arendamine KOVides. Pilootprojekt:** Viljandimaa, Kagu ja Pärnu ÜTK, Saaremaa: [2018-2019a](#)

EESMÄRK: Teenuste kvaliteet

- **Üldhooldusteenuse kvaliteet** tähelepanu all: tegevusluba, Tervise- ja Ravimiameti tegevus, SKA järelevalve. Institutsionaalse hoolduse töörühm SOMis **hilissügis 2018**
- **Koolitused KOV sotsiaaltöötajatele õiguselase teadlikkuse tõstmiseks**, sh „Ülalpidamiskohustuse õigusselguse analüüs“ – juhendmaterjal põlvnemisest tuleneva ülalpidamiskohutuse välja selgitamiseks: **sügis 2018**

Ülalpidamiskohustuse õigusanalüüs:

https://riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/hoolduskoormus/ulalpidamiskohustuse_analuus.pdf

EESMÄRK: Teenuste kvaliteet

Dementsuse kompetentsikeskus

- SA Viljandi Haigla, MTÜ Elu Dementsusega, SA EELK Diakooniahaigla ja Tartu Tervishoiu Kõrgkool
1. Dementsusega inimestele ja nende lähedastele nõustamisteenuse pakkumine.
 2. Sihtrühmaga töötavate **spetsialistide pädevuse parandamine**, sh koolituskavade, -materjalide, teabe- ja juhendmaterjalid.
 3. **Ekspertnõustamisteenuse osutamine**, sh dementsusesõbraliku hoolduse- ja füüsilise keskkonna kujundamise põhimõtete välja töötamine.
 4. **Kompetentsikeskuse valdkonna arendamine.**
 5. Kogukonna ja ühiskonna **teadlikkuse parandamine.**
- keskuse tegevus katab kogu Eestit.

EESMÄRK: Teenuste kvaliteet

Olemasolevate teenuskohtade kohandamine **dementsusega inimestele**

- Suunatud üldhooldusteenusel viibivatele dementsuse diagnoosi või ilmingutega inimestele
- Eesmärk läbi kohanduste suurendada hooldekodude valmisolekut pakkuda teenust dementsusega inimestele
- Eelarve: **1,5 mln eurot.**
- Taotlusvoor avaneb: **2018 aasta lõpus.**

Hooldekodude CO2 toetus

- Meede „Energiatõhususe ja taastuenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes”
- Toetus olemasolevate hoonete renoveerimine ja uute hooldekodude ehitamine, samaväärse hoone KOV bilansist välja arvamisega
- Eelarve **9,5 mln eurot**
- Toetuse summa ning kaasfinantseering oleneb KOV finantsvõimekusest: 320 000 - 560 000 eurot (ööpäevaste kohtade puhul), 48 000 - 84 000 eurot (majutuseta kohtade loomisel) ja toetuse määr 40% - 70%. Renoveerimise puhul vastavalt 270 000 - 472 500 eurot ja 40% - 70%.
- Toetuste esitamise periood: **18.10.2018 - 21.01.2019**
- Toetuse andmise tingimused:
<https://www.riigiteataja.ee/akt/116102018001>
- Taotlemine: <https://www.rtk.ee/toetused/toetuste-rakendamine/sotsiaalne-taristu/kovi-hoolekandeadasutuste-hoonetes-energiatohususe-ja>

EESMÄRK: teenusepakkujate ringi laiendamine

- **Innovaatiliste teenuse välja töötamine ja arendamine** hoolekandevaldkonnas. Toetatakse uuenduslike **sotsiaalteenuste ning toodete arendamist** ja kasutusse võtmist.
- Toetust antakse **väiketoetuskeemi** ja/või **põhitoetuskeemi** kaudu:
 - väiketoetuskeem on suunatud esmase idee edasi arendamiseks ja põhitoetuskeemi taotluste ettevalmistamiseks.
 - põhitoetuskeem on suunatud uudse toote või teenuse või selle prototüübi piloteerimiseks ja edasi arendamiseks ning kasutusse võtmiseks.

Toetuste andmine väiketoetuskeemi raames

- Voor väiketoetuse taotlemiseks on avatud 12. juunist 2018 kuni 31. detsembrini 2019 või kuni vabade vahendite lõppemiseni.
- Taotlusvooru eelarve on kokku 1 mln eurot.
- Toetuse vähim summa projekti kohta on 15 000 eurot ja suurim summa 40 000 eurot.
- Omaosalus on 15% abikõlblikest kuludest. Taotlejaks või partneriks võib olla **juriidiline isik, riigiasutus ja kohaliku omavalitsuse asutus.**

Täpsem info SA Innove kodulehel:

<https://www.innove.ee/eurotoetused/taotlejale/lahendused-sotsiaalvaldkonnas/>

EESMÄRK: teenusepakkujate ringi laiendamine

Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuste osutajate koostöö arendamine:

- MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant 2018–2020a
- Projekt viiakse ellu kuues maakonnas: Harjumaa, Hiiumaa, Lääne-Virumaa, Pärnumaa, Võrumaa ja Põlvamaa ning vähemalt 18 KOVi.
- Projekti lõpuks peab olema vabatahtlike poolt abistatud vähemalt **1000 eakat või täisealist erivajadusega inimest**
- Vabatahtlikuks kandideerimine:
<https://vabatahtlikud.ee/sinu-voimalused/>

EESMÄRK: Hoolduskoormuse vähendamine/leevendamine

- Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühm ja poliitikasuunised valitsusele
- Rakkerühm tegutses novembrist 2015 novembrini 2017

Liikmed: Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Riigikantselei, Haigekassa, Sotsiaalkindlustusamet, MTÜ Eesti Puuetega Inimeste Koda, MTÜ Eesti Omastehooldus, MTÜ Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukoda, **Eesti Linnade Liit, Eesti Maaomavalitsuste Liit, Tartu Linnavalitsus**, Teenusmajanduse Koda, MTÜ Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik, Eesti Õdede Liit, Eesti Perearstide Selts, Reeli Sirotkina, Tiina Kangro

Rakkerühma tulemused

- ✓ **Maailmapanga uuring** “Hoolduskoormuse vähendamine Eestis”
- ✓ **Aruanne** “**Vabatahtlike ja kogukonna roll** pikaajalises hoolduses. Olukorra kirjeldus ja poliitikasuunised.”
- ✓ **Ülalpidamiskohustuse õigusselguse analüüs** ja juhendmaterjal KOVidele
- ✓ **Poliitikasuunised** Eesti pikaajalise hoolduse süsteemi tõhustamiseks ja pereliikmete hoolduskoormuse vähendamiseks

Materjalid leitavad siit:

<https://riigikantselei.ee/et/hoolduskoormus>

Mis edasi?

- Suurim väljakutse hoolekandepoliitikas: jätkusuutlik pikaajalise hoolduse süsteem
- Pikaajalise hoolduse korralduse raamistik: [Vabariigi Valituses tegevusprogramm 2018 november](#)
- Raamistiku loomine: õiguslikud alused ja osapoolte vastutus ning ühtsed juhised ja raamistikud teenuse vajaduse hindamiseks. Teenuste kättesaadavus ja kvaliteet!
- Muudatuste ambitsioon ning avaliku sektori rahastamise maht sõltub ühiskondlikest valikutest ja poliitilistest otsustest

Pikaajalise hoolduse poliitika raamistik

1. Hooldusvajaduse hindamise instrument
2. **Institutsionaalse hoolduse korralduse põhimõtted**
3. Iseseisvat elamist toetavad **koduhooldusteenused**
4. **Omastehooldajate tugipakett, sh toetus**
5. Inimeste omaosaluse vähendamine
6. Pikaajalise hoolduse **inimressursi jätkusuutlikus**

Täna!

ketri.kupper@sm.ee

Tel 626 9193